

Aan de Minister voor Rechtsbescherming

De heer S. Dekker

Betreft: Consultatie Conceptwetsvoorstel transparantie maatschappelijke organisaties

Geachte heer Dekker,

Graag maken wij gebruik van de gelegenheid te reageren op het conceptwetsvoorstel 'transparantie maatschappelijke organisaties' dat vlak voor kerst in consultatie is gegaan. Wij maken ons ernstige zorgen over de gevolgen van dit voorstel. Het voorstel regelt dat een donateur, of dat nu een privépersoon is of een instelling, die jaarlijks 15.000 euro of meer doneert aan een goede doelen organisatie, met naam en toenaam openbaar vermeld moet worden.

Wij vrezen dat dit privépersonen afschrikt om nog grote bedragen te doneren. Het voorstel is schadelijk voor hun privacy, hun veiligheid en de geefbereidheid in Nederland. Het recht om in stilte te geven wordt ernstig aangetast. Wij vinden dit onacceptabel en verzoeken u af te zien van dit conceptwetsvoorstel om de volgende redenen:

1. Het voorstel is schadelijk voor privacy, veiligheid en geefbereidheid van donateurs

- Geven is een privéaangelegenheid die anderen niet aangaat. De privacy van donateurs moet gerespecteerd worden. Zij stellen geen prijs op naamsvermelding. Het publiceren van naam en woonplaats is bovendien in strijd met de filosofie achter de privacywetgeving die vorig jaar nog is uitgebreid en aangescherpt onder de AVG.
- Als donateurs met een gift boven de 15.000 euro publiekelijk bekend worden gemaakt, lopen zij het risico ongewenst benaderd te worden (variërend van bedelverzoeken tot diefstal, of ernstiger vormen van bedreiging).
- Dit conceptwetsvoorstel ziet ook op ontvangsten uit nalatenschappen. Publiekelijk bekendmaken van deze nalatenschappen tast ook de privacy van erflaters aan.
- Dit voorstel schrikt donateurs af om nog grote bedragen te geven of na te laten en doet afbreuk aan de geefbereidheid van onze bestaande en toekomstige donateurs.
- De mogelijkheid om een ontheffing aan te vragen is een doekje voor het bloeden. Het zorgt voor administratieve lasten voor onze organisatie en de overheid. Van de mogelijkheid een ontheffing aan te vragen zullen wij steeds gebruik moeten maken. Wij denken dat het systeem bij de overheid dan ook volledig verstopt raakt.

2. Het is onduidelijk welk probleem wordt opgelost en wat de omvang van dit probleem is.

- Natuurlijk willen wij ook dat in onze rechtsstaat ondermijnend gedrag wordt tegengaan. De begrippen: 'Onwenselijke gedragingen' en 'onwenselijke beïnvloeding' worden echter niet nader gedefinieerd en zijn daarmee te breed interpreteerbaar.
- Giften van goede doelen organisatie aan een andere goede doelen organisatie vallen eveneens onder dit wetsvoorstel zonder dat de wetgever onderbouwt wat daarvan het probleem is, of wat daar 'onwenselijk' aan is.
- Organisaties die niet bonafide zijn en kwaad willen kunnen deze regelgeving gemakkelijk ontwijken en zoeken naar andere wegen (bijvoorbeeld via bedrijven of crypto-currency).

3. Het voorstel is buiten proportie en is 'schieten met een kanon op een mug'

- De grote groep bonafide organisaties lijdt dan onder, vermoedelijk, slechts enkele organisaties waar mogelijk het probleem zit. Daarmee is deze maatregel disproportioneel voor onze organisatie (en voor de hele sector) en zien wij dit conceptwetsvoorstel als een typisch voorbeeld van 'schieten met een kanon op een mug'.

- Doeltreffend beleid betekent dat de categorie van organisaties die de minister op het oog heeft nauwkeurig omschreven moet worden. Pas dan kunnen doeltreffende maatregelen genomen worden die alleen voor die organisaties gelden.
- De minister zadelt de hele sector op met een onmogelijk uitvoerbaar en handhaafbaar conceptwetsvoorstel met alle negatieve effecten van dien.

4. Er is al afdoende wet- en regelgeving, deze moet alleen gehandhaafd te worden.

- Voor de bestrijding van rechtsstaat ondermijnend gedrag zijn al voldoende wettelijke instrumenten voorhanden, die doeltreffender zijn zoals het strafrecht, de Wwft, De Wft, en de MOT.
- Donateurs kunnen helemaal geen invloed 'kopen' of 'afdwingen' met hun donaties. De ANBI-status met bijbehorende 'checks and balances' waarborgt de onafhankelijke positie van bestuurders.
- Bovenop de ANBI eisen zijn er in de filantropie diverse vormen van zelfregulering die de transparantie vergroten en malafide gedrag tegengaan, zoals de toetsing aan de FIN Code Goed Bestuur en de CBF-Erkenningregeling.

5. Het voorstel druist in tegen het belang dat de overheid toekent aan goede doelen

- Het conceptwetsvoorstel vloeit voort uit een ambitie in het regeerakkoord. In datzelfde regeerakkoord staat ook dat 'de vele positieve krachten in onze samenleving van burgers, verenigingen en geloofsgenootschappen' ruimte verdienen.
- Hiermee laat het kabinet zien volstrekt terecht gevoelig te zijn voor de oproep van de sector (Manifest Filantropie) om filantropie w.o. goede doelen te erkennen als een belangrijk fundament voor maatschappelijke binding en actief burgerschap. Het belang dat het kabinet toekent aan de sector blijkt ook uit het faciliterende en stimulerende overheidsbeleid, zoals bijvoorbeeld het handhaven van de giftenaftrek en de Geefwet.
- Het conceptwetsvoorstel is dus volkomen in tegenspraak met wat in het regeerakkoord staat en met ander overheidsbeleid dat een goede werking van goede doelen juist wil bevorderen.

Kortom wij maken ons grote zorgen over de negatieve effecten van dit conceptwetsvoorstel. Wij vinden het onbegrijpelijk dat een overheid die grote waarde toekent aan het werk van goede doelen, dergelijke drempels opwerpt. Nogmaals; wij vinden dit onacceptabel en verzoeken u volledig af te zien van dit conceptwetsvoorstel.

Hoogachtend,

Anneline A. Smit, Voorzitter Brentano's Steun des Ouderdoms